

SOS Racisme, Danmark
Nørre Allé 7
2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

København d. 10. oktober 2024

Høringsvar fra SOS Racisme over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, integrationsloven og lov om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård. J nr. 2024-5642

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet: uim@uim.dk og shn@uim.dk

SOS Racisme takker for at have fået sendt forslagene i høring!

1 Afskaffelse af udsendelsehindring som mulig grund til opholdstilladelse¹²

De eksisterende betingelser for at få legal opholdstilladelse efter reglerne som udsendelseshindret findes i udlændingeloven § 9 c, stk. 2:

Stk. 2. Der kan efter afgørelse fra Hjemrejsestyrelsen om, at en udlænding er udsendelseshindret,

¹ En del af vores dokumentation er gengivet i SOS Racismes blog-serie:

Otte grunde til at lukke Ellebæk og udrejsecentrene, som kan læses ved scanning af QR-koden nedenfor og i linket:

² <https://sosracisme.dk/blog/detaljeret-indholdsfortegnelse-otte-grunde-til-at-lukke-ellebaek-og-udrejsecentrene/>

Den leder til en indholdsfortegnelse med stikord og links, i 21 blogs er der links til kilderne. De 8 grunde er:

1. Menneskerettighederne og retssikkerheden krænkes i Ellebæk og udrejsecentrene.
2. Hverken Ellebæk eller udrejsecentrene giver nogen mening.
3. Udrejsecentrene og Ellebæk gør folk psykisk syge.
4. Udrejsecentrene kriminaliserer folk og øger risikoen for stofmisbrug.
5. Udrejsecentre øger risikoen for radikalisering.
6. Udrejsecentrene og Ellebæk er dyre for Danmark og for de mennesker, som de ødelægger.
7. De lange straffe for overtrædelser af meningsløse pligter presser fængselsvæsen, politi og domstole.
8. Naboerne til udrejsecentre vil gerne have dem lukket.

som lægges til grund ved Udlændingestyrelsens afgørelse af sagen, gives opholdstilladelse til en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, hvis

- 1) udsendelse af udlændingen, jf. hjemrejselovens § 1, ikke har været mulig i mindst 18 måneder,
- 2) udlændingen har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 1, i sammenhængende 18 måneder og
- 3) udsendelse efter de foreliggende oplysninger for tiden må anses for udsigtsløs.

Denne mulighed er blevet administreret meget snævert, kun yderst sjældent vurderes det, at ”udsendelse efter de foreliggende oplysninger for tiden må anses for udsigtsløs”, hvilket jo er til stor skade for de afviste asylansøgere, som ikke kan leve et almindeligt liv. Tidligere var det politiet, mens det nu er Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen, der normalt ikke giver opholdstilladelse.

I mange tilfælde er muligheden først blevet brugt så sent, at de afviste og deres børn har nået at blive syge af uvished, ventetid, meningsløshed og de hårde vilkår i centrene; ligesom mange skolebørn har mistet muligheden for skolegang i folkeskolen. Det er ikke fordi, der ikke er behov for ordningen, men fordi myndighederne stort set aldrig – ingen gang for tiden har bedømt det som udsigtsløst. Det er kun blevet til 18 opholdstilladelser på 8 ½ år heraf 7 i 2023. Det drejer sig ofte om folk der har boet her mindst 5 – 15 år – ikke bare 1 ½ år efter de har fået afslag på opholdstilladelse. Selv hvis de havde fået opholdstilladelse ville det skulle genbedømmes hvert år.

En mor og hendes datter, som var født i Danmark, var flygtet til et andet land efter lang tids ophold på danske asylcentre og efter flere afslag på asyl. De blev fundet og tilbagesendt til Danmark efter Dublinreglerne. Datteren var statsløs. Da hun var 13 år gammel var hun helt opgivende og deprimeret, tilstanden blev beskrevet som et devitaliseringssyndrom. Til sidst - efter megen medieomtale, mange skrivelser til Udlændingeministeriet, og efter at moderen havde fortalt hendes og datterens historie ved konferencer og demonstrationer, og da hjemlandet ikke ville tage imod dem, fik mor og datter ophold som udsendeshindrede i Danmark.

I forvejen har rigtig mange asylsager været sat på pause i årevis – et aktuelt eksempel er sager om Dublinoverførsler til Italien. Mange af de lande, som flygtningene efter afgørelsen skal udrejse til, kan de simpelt hen ikke rejse til: enten fordi de reelt er i fare, selv om de har fået afslag i Flygtningenævnet, eller fordi landet nægter at tage imod dem. En stor del af de afviste asylansøgere er iranere, som ved tilbagesendelse risikerer at blive fængslet og tortureret eller hængt i en kran af regimet. En iraner, der blev tilbagesendt fra Danmark, blev formentlig tortureret til døde i Iran. Hvis Danmark tvinger eller presser folk til tilbagesendelse til Iran, vil det udgøre refoulement, hvilket overtræder menneskerettighederne. Ifølge Europarådets menneskerettighedskommissær vil det også gælde i de tilfælde, hvor den pågældende er blevet udvist, sat på udrejsecenter eller Ellebæk og presset af Danmark til at underskrive en hjemrejsekontrakt, uden der nødvendigvis har været tale om en tvungen, ledsaget udsendelse.

Til og med 2002 gjaldt der en de facto status, § 7, 2 i udlændingeloven. Før den blev afskaffet, havde Danmark to slags flygtningestatus: konventionsstatus, § 7,1 i udlændingeloven, fik de flygtninge, der opfyldte definitionen i § 1a i Flygtningekonventionen: ”enhver person, der: (...) som følge af velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit

tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig udenfor det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til – eller på grund af sådan frygt, ikke ønsker – at søge dette lands beskyttelse;

eller som ikke har nogen statsborgerret, og befinder sig udenfor det land, hvor han tidligere havde fast bopæl, og ikke er i stand til – eller på grund af sådan frygt ikke ønsker – at vende tilbage dertil". I Danmark har "velbegrundet frygt for forfølgelse" været tolket meget stramt, som at flygtningen ville være "konkret og personligt forfulgt".

De facto-status, dengang § 7,2 i udlændingeloven, blev givet til flygtninge, der ikke opfyldte betingelserne efter Flygtningekonventionen, men som "af andre lignende og tungtvejende grunde ikke burde sendes tilbage til det land, de kom fra". De facto status blev oprindelig indført, for at Danmark kunne modtage personer, der var flygtet fra Østeuropa, som risikerede en uforholdsmæssig hård straf, hvis de rejste tilbage til hjemlandet igen.

I 2002 blev de facto-status afløst af *beskyttelsesstatus som ny paragraf § 7,2 i udlændingeloven*. Den blev kun givet, hvis en asylansøger ved hjemsendelse ville være i risiko for tortur, dødsstraf eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling, typisk drejede det sig om profilerede mennesker i særlig risiko, fx fordi de var i opposition til regeringen eller fra etniske el. religiøse minoriteter eller områder kendt for at stå i opposition til regeringen.

Opholdsgrundlag igennem udvalgte år, udsendeshindrede er først registreret fra 1997

	1997	2004	2014	2023
Konventionsstatus § 7,1	976	278	3913	1177
De facto status § 7,2	3409	97		
Beskyttelsesstatus § 7,2		132	1774	22
Midlertidig beskyttelsesstatus §7,3				106
Søgt fra udlandet	54	40		
Kvoteflygtninge fra FN-systemet	501	498	344	1
Flygtninge i alt	4940	1045	6031	1306
Humanitært ophold	17	351	46	5
Ganske særlige grunde	67	60	27	27
Heraf udsendeshindrede	33	16	7	7
Særlove ¹	901	136		5 ¹
I alt	5925	1592	6104	1343
Særlov, fordrevne fra Ukraine				8751

¹ Ophold efter ukrainerloven tæller ikke med i officielle asylopgørelser. Kilde: Tal og fakta om udlændinge, 2001-2023.

Tidligere gjorde Danmark brug af en række løsninger, for personer, som ikke fik konventionsstatus, men som Danmark heller ikke turde sende tilbage: **de facto-status**: "af lignende tungtvejende grunde", **beskyttelsesstatus** – fx til pårørende, der risikerede tortur ved tilbagesendelse, og **humanitært ophold**, ved alvorlig sygdom, fx sindssygdom eller meget invaliderende PTSD eller demens, eller ved kræft eller anden alvorlig sygdom eller handicap. Og selv om også Nordsjællands Politi, NUC, måske efter ordre ovenfra – søgte at trække det så længe som muligt, før man opgav tilbagesendelse, i enkelte tilfælde oprettede man **særlove (for palæstinensiske**

statsløse, siden flygtninge fra ex-Jugoslavien, Afghanistan og Ukraine, sidstnævnte figurerer dog som fordrevne).

I 2015 oprettede man en ordning med **midlertidig beskyttelsesstatus**, hvor folk ikke behøvede at være individuelt forfulgt, det var nok, der var en § 3-situation i det land, de flygtede fra, hvor enhver ville være i fare ved tilbagesendelse. Dvs. det på en måde svarede til den tidligere de facto-status, hvor risikoen for at blive dræbt eller mishandlet ved tilbagesendelse for enhver blev vurderet som høj, grundet forholdene i landet. De bærende ideer bag var, at asyprocesserne kunne være hurtigere, at familiesammenføring kunne udsættes og ophørsgrunde til den subsidiære status kunne være, at der ikke længere var en § 3-forhold i hjemlandet – eller i en del af hjemlandet, da man nu var gået over til at henvise flere til at rejse hjem til et IFA eller IRA i hjemlandet, skønt der stadig var borgerkrig. Disse personer og dem med beskyttelsesstatus efter § 7, 2, fik dog dårligere vilkår og ringere beskyttelse mod hjemsendelse efter paradigmeskiftet i 2019.

Ganske særlige grunde omfatter i dag især ophold til mindreårige, uledsagede, til de bliver 18 år. Der er kommet færre uledsagede mindreårige til Danmark end tidligere, hvilket kan forklare nedgangen – hvis det da ikke skyldes den fejlagtige og unøjagtige aldersvurdering, som Danmark – modsat Norge og Sverige – anvender.

Tallene for udsendelseshindrede:

De fremgår af tabellen, at alene i 1997 blev der givet ophold til 33 udsendelseshindrede, i 2004 16, og i 2014 og 2023 hver 7.

Opgjort på 10-år:

I 1997-1999 blev der givet ophold til udsendelseshindrede til 28-36 hvert år, årligt gennemsnit: 32.

I år 2000, som var en undtagelse, der blev givet 365 opholdstilladelser til udsendelseshindrede.

I 2001-2009 blev der givet 6 – 51 ophold om året, årligt gennemsnit: 23.

I 2010-2019 fik 0-13 ophold om året – de 13 var i 2012; årligt gennemsnit: 2.

I 2020-2023 mellem 1 og 7 om året, årligt gennemsnit: 4.

Sammenhæng med det stillede lovforslag

Som det fremgår af tabellen, har man tidligere i Danmark meget hyppigere end i dag anvendt pragmatiske løsninger for mennesker, der var flygtet og havde søgt asyl, men som havde fået afslag i Danmark, og som ikke kunne eller turde rejse tilbage, eller hjemlandet ville ikke kendes ved det, eller kernefamilien kunne ikke forblive samlet, så de ville overskride artikel 8 i EMRK, eller det ville udgøre refolement at tilbagesende folk dertil.

Skønt der var mulighed for pragmatiske løsninger, nægtede regeringer efter år 2001 i tiltagende grad dette, med undtagelse af en periode med en del humanitære opholdstilladelser fra 2003-2011. Danmark blev i tiltagende grad villig til at overskride forbuddet om non-refoulement og tvangsudsendte fx 4 kurdere fra Syrien i 2010-2011, hvor den ene blev kortvarigt tortureret i et afhøringslokale i Damaskus Lufthavn, men måtte med dansk politi tilbage, da Syrien ikke mente, han var syrisk statsborger, mens de tre andre forsvandt på grund af fængsling og tortur – to af dem dukkede op og den ene fik kom vist nok asyl i Danmark.

Men man fandt indtil 2002 og de næste par år hyppigere pragmatiske løsninger, hvor de fleste af de flygtninge, som ikke blev anset som konventionsflygtninge, kunne få de facto-status Da de facto-

status blev afløst af en meget sjældnere givet beskyttelsesstatus, fik i starten en del humanitært ophold, der dog hyppigt blev gennemgået med henblik på ophævelse. Det årlige tal faldt dog fra 203 i 2003 og 351 i 2004 til 55 i 2009, 111 i 2010, og 121 i 2011; men holdt sig ellers i 0'erne fraset i 2009 på over 100. I løbet af 10'erne blev det næsten udfaset og har nu undtagelsens karakter. Selv om EMD i Paposhvili-dommen mod Belgien i 2016 satte grænser for, hvor umenneskeligt man kunne behandle meget syge mennesker, førte det kun til ganske få flere opholdstilladelser af humanitære grunde i Danmark: 18 i 2019 og 15 i 2020, i 2021, 2022 og 2023: hhv. 6, 2 og 5.

Opholdet for de afviste asylansøgere er blevet stærkt forværret

Før vi fik udrejsecentre i 2015 i Danmark, kunne de allerfleste afviste fortsat bo sammen med familien, hvis de havde en familie i Danmark, - evt. indtil de en dag kunne sendes ud. Nu er der oprettet omsorgsafdelinger på udrejsecentre – i stedet for at man gav dem humanitært ophold – i alt fald indtil cirka 2011. I en pressemeddelelse af 21. maj 2023 fra Udlændingeministeriet beskrives, hvordan:

Hjemrejsestyrelsens "opsøgende enhed er til stede på udrejsecentre, hvor bl.a. de afviste asylansøgere er indkvarteret, med henblik på i større omfang at kunne lave relationsopbyggende indsatser for at forøge antallet af udsendelser, og enheden holder kontinuerligt motivationsfremmende samtaler med beboerne i udsendelsesposition. Enhedens primære målgruppe er tredjelandstatsborgere, der har været i Danmark uden lovligt ophold i mere end 2 år.

Enheden består af bl.a. socialrådgivere og kriminologer og har fokus på bl.a. den apatiske tilstand, udlændinge i udsendelsesposition kan være i, og på særligt sårbare personer og deres særlige behov i forbindelse med udsendelse og genetablering i hjemlandet".

Besparelser er en fejlagtig begrundelse

På side 10 i lovforslaget står regeringens ideologiske hovedargument for netop at nedlægge denne ordning: *at den vil spare 1,8 årsværk på Finansloven.* Andre spareforslag fra Udlændingeministeriet til Finansloven er forebyggende tiltag mod kriminalitet og æresforbrydelser.

"Regeringen ønsker at føre en stram, ansvarlig og konsekvent udlændingepolitik samt en proaktiv og fokuseret hjemrejseindsats. Regeringen finder derfor, at der ikke bør gives opholdstilladelse til personer, som har pligt til at udrejse, alene af den årsag, at eksempelvis modtagerlandet nægter at tage imod de pågældende. Der bør derfor kontinuerligt og vedblivende arbejdes for at få udsendt alle udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Der er ligeledes ikke noget krav i international ret om, at man skal meddeles en opholdstilladelse alene af den årsag, at udsendelse, på trods af den pågældendes medvirken, ikke hidtil har kunnet lade sig gøre og heller ikke vurderes mulig inden for den nærmeste fremtid".

Senere i argumentationen skriver lovforslagets jurister, at hvis ordningen ophæves, kan folk skulle blive i udrejseposition og evt. med "pligter", til de dør:

"Det bemærkes, at der med den foreslåede ophævelse af udlændingelovens § 9 c, stk. 2, kan opstå sager, hvor udlændinge, der ikke kan udsendes på trods af, at de kontinuerligt medvirker ved udsendelsesbestræbelserne, ikke kan opnå en opholdstilladelse på andet grundlag, og derfor kommer til at være i udsendelsesposition med deraf følgende begrænsninger og mulige kontrolforpligtelser efter hjemrejseloven i potentielt set resten af deres liv."

Under alle omstændigheder – hvis loven bliver gennemført som den er citeret, bryder den menneskerettighederne – nærmere bestemt artikel 8 i EMRK. De er dog efter SOS Racismes mening allerede brudt, ligesom artikel 3: Forbuddet mod tortur, nedværdigende og umenneskelig behandling er formentlig også brudt, i alt fald i Ellebæk og på Kærshovedgård - se linket til SOS Racismes Blogge: 1.a1 og 1.a2 , der er links dertil, hvis man scanner QR-koden med en smartphone se side 1 i høringsvaret.

”Artikel 8: Ret til respekt for privatliv og familieliv

1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.
2. Ingen offentlig myndighed kan gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, undtagen for så vidt det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed”.

Efter SOS Racismes overbevisning er tvungen opholdspligt på et udrejsecenter uforenelig med artikel 8, for der er intet privatliv og intet familieliv – det sidste måske undtaget nogle få børnefamilier på Avnstrup. Og når der - som her – er tale om, at både staten og flygtningene ved, at den enkelte ikke kan modtages i landet han/hun flygtede fra, - hvad enten det skyldes statsløshed, manglende papirer, manglende funktioner og administration i en skrøbelig stat, at pågældende er af en ”forkert” afstamning, er født i udlandet, eller er fra et ikke-anerkendt mindretal, - er der ingen argumenter i form af *”hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed”*.

Under alle omstændigheder: hvis personer på ”tålt ophold”, som ikke kan sendes ud af landet, fordi det vil udgøre refoulement, højst må være pålagt opholdspligt i knap 4 år, jf. Højesteretsdommene, kan man ikke give udsendelsehindrede, som har medvirket til hjemsendelse, men som ikke kan hjemsendes, ringere betingelser end dem på ”tålt ophold”.

Desuden vil det være billigere og bedre for Danmark, og billigere og bedre for den pågældende – hvis Danmark gav ham/hende ophold, herunder: ret til uddannelse, til arbejde, til at gifte sig, bo sammen med sin familie, til egen bolig. For hver ufaglært der kommer i arbejde, tjener Danmark mindst cirka 150.000 kr. om året, og for hver, der ikke skal bevogtes på et udrejsecenter og presses af Hjemrejsestyrelsen sparer Danmark 350.000 kr. om året. For hver i et udrejsecenter, der arresteres og fængsles – fx for ikke at gennemføre en pligt, koster det Danmark cirka 1 million kr. om året, ligesom de straffede tillægges en bøde på 30.000 kr. i sagsomkostninger for hver gang, de straffes for at have overtrådt en pligt.

SOS Racisme foreslår derfor:

Enten at §9c, stk. 2, 1. punkt forbliver, men at 2. og 3. punkt udgår, og at paragraffen så lyder:

”Stk. 2. Der kan efter afgørelse fra Hjemrejsestyrelsen om, at en udlænding er udsendelsehindret, som lægges til grund ved Udlændingestyrelsens afgørelse af sagen, gives opholdstilladelse til en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, hvis

1) udsendelse af udlændingen, jf. hjemrejselovens § 1, ikke har været mulig straks efter et afslag på asyl og i de næste 18 måneder.”

- *Eller alternativt:*

”Stk. 2. Hvis en asylansøger ikke kan udsendes til hjemlandet umiddelbart efter endeligt afslag på asyl, bør vedkommende have en midlertidig, subsidiær opholdstilladelse, under hvilken han/hun har ret til at arbejde og til at bo uden for asylcentre og have fuld adgang til sundhedsvæsenet.

Det overflødig gør arbejde med nyvurdering efter 1 ½ år, man bør automatisk give opholdstilladelse. Umiddelbart foretrækker SOS Racisme alternativet: at midlertidig opholdstilladelse gives straks.

2 Vedrørende kompensation til naboer på Kærshovedgård

SOS Racisme mener - ligesom i vores tidligere svar herom, at hvis nogen skal have erstatning og kompensation, er det de folk, som Folketingsflertallet med vedtagelsen af en umenneskelig hjemrejse- og udlændingelovgivning har pålagt at bo på Kærshovedgård. Betingelserne dér er begrænsende, miljøet præget af forråelse, og folk bliver psykisk nedbrudt af at bo dér og på Sjølsmark, fx er risikoen for selvmordsforsøg 28 gange højere end i Danmark som helhed. Alt det har vi godtgjort i blog 3³: <https://sosracisme.dk/blog/3-udrejsecentre-og-ellebaek-goer-folk-psykisk-syge/>

Højesterets begrundelse for, at personer på ”tålt ophold” højst kan tillægges opholdspligt i et udrejsecenter i 4 år i domme fra 2012 og 2017, er at opholdet ellers er uproportionalt. Det overskrider retten til fri bevægelsesfrihed (og privatliv) i et land, *hvor man har legalt ophold*. Siden gjorde folketingsflertallet *udvistes legale ophold illegalt* med vedtagelsen af paradigmeskiftelovene, så en opholdspligt på Kærshovedgård ikke overskred artikel 2, stk. 1 i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

Men ifølge et lovforslag i 2019, vil det samme overtræde **EMRK art. 8: Retten til privatliv og familieliv, hvis en pålagt opholdspligt for en person overskred 4 år – uden at det var personens egen skyld.**

Beboerne kalder selv Kærshovedgård for ”Helvede”, og fremhæver ofte, at det ikke er Danmark⁴. Også dem, der senere har fået opholdstilladelse i Danmark. De udviste kan sammenlignes med fredløse. De bruges både som syndebukke, og som middel til at afskrække folk fra at komme til Danmark. Kærshovedgård er omgivet af et højt hegn, placeret 7 km fra nærmeste togstation, og kriminelle bander kan her uddele straffe for fx ubetalt gæld, i form af tvungent arbejde med narkotikasalgs eller korporlige afstraffelser – ofte i form af grov vold med varige skader. Forholdene er meget værre end dengang, det var et rigtigt – dog åbent – fængsel, til afsoning af mindre kriminalitet.

Kvinderne udsættes for sex-chikane, en enkelt blev placeret på et andet center, efter at én person var dømt og fængslet for voldtægt, mens en anden anmeldt ikke blev dømt, men fortsat var på

³ <https://sosracisme.dk/blog/3-udrejsecentre-og-ellebaek-goer-folk-psykisk-syge/> - fri adgang

⁴ ”Fortællinger fra Kærshovedgård”, 2023, viser beboernes perspektiv, og burde være obligatorisk for Folketinget.

Download: <https://spektakelpress.com/shop/p/khg-stories-digital> (Pris: 50 kr.)

centret. En kvinde der var blevet gramset på, fik ikke lov at flytte til et andet center, og gik under jorden. Skønt der for ½ år siden blev lovet snarlig overflytning af kvinder til Avnstrup, er det endnu ikke sket, og kun enlige kvinder flyttes, ikke par. I mellemtiden er mindst en kvinde mere blevet pålagt ophold på Kærshovedgård.

Politikerne har vedtaget love med uproportionale årelange fængselsstraffe for dem, der flere gange forsømmer en af de tre pligter, som næsten alle nu har: opholdspligt, meldepligt og underretningspligt. Pligterne har intet andet formål end chikane og begrænsning af livet for beboerne, lovgivningen giver jo i øvrigt Danmark mulighed for at arrestere og tilbageholde folk uden legal opholdstilladelse, hvis de pludselig kan udsendes. Der er sat et kæmpestort og dyrt apparat op for at identificere og dømme de folk, der overtræder en pligt, som i øvrigt ingen som helst mening giver – ligesom de lange fængselsstraffe heller ingen mening giver.

I 2022 kunne domme herfor – indtil november måned - optælles til mindst 53 fængselspladser på årsbasis – dvs. cirka 1% af alle pladser under Kriminalforsorgen i Danmark. Pladserne bruges ikke til hårdkogte forbrydere, men til folk som intet forkert har gjort: de har bare ikke gennemført en pligt, - eller gennemførelsen af pligten er ikke blevet registreret, fordi systemet var nede, eller fordi routeren var overbelastet, så UDP-data blev siet fra. Eller folk var for syge af depression til at gå over til meldepligtstaterne og melde sig, eller de var bange for at blive overfaldet af nogen, eller de forstod ikke alle reglerne for gennemførelse af pligterne.

Desuden har Hjemrejsestyrelsen haft så travlt med at anmelde folk, at de ofte ikke har undersøgt grundigt, om en manglende anmeldelse skyldtes at de havde fået besøgsorlov, eller var indlagt, eller i fængsel, eller til møde med Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen på Sjælland på de dage, de var anmeldt for. Da dagene løber ud i et, og de fleste beboere har PTSD og sover dårligt, kan mange af beboerne heller ikke huske godt, og anmeldelser kan være af pligtforsømmelser for næsten 2 år siden. Desuden kan systemet have været nede og data være gået tabt.

Ifølge Ombudsmanden⁵: ”Det er min vurdering, at forholdene for persongruppen fortsat – og i forhold til den generelle sikkerhedssituation på udrejsecentret i endnu større omfang end tidligere – må anses for meget belastende og begrænsende for grundlæggende livsførelse”. SOS Racisme har beregnet, at hyppigheden af selvmordsforsøg på Kærshovedgård og Sjælsmark i perioden 2018-2022, var cirka 3 gange højere end i resten af asylcentrene inkl. Avnstrup: 1,7% pr. person om året, mod 0,6% pr. person om året. Selvmordsforsøgshyppigheden er i begge tilfælde beregnet efter opgørelser oversendt til Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg, UUI.

Sammenlignet med hele den danske befolkning, var hyppigheden af selvmordsforsøg cirka 28 gange højere en for hele Danmarks befolkning over 15 år; 1,7% versus 0,06% af alle personer i løbet af et år.

Så den tidligere udlændingeministers ord om at ”tålt ophold skal være så utåleligt som overhovedet muligt” må siges at være blevet opfyldt: Det er utåleligt! Men er det rimeligt og

5

<https://www.ombudsmanden.dk/Media/638497135219384207/Udtalelse%20til%20Udrejsecenter%20K%C3%A6rshovedg%C3%A5rd.pdf>

overholder det menneskerettighederne, at indføre et så barbarisk, nedbrydende regime? Som ikke overholder fx Mandelareglernes krav om mulighed for arbejde, og af beboerne beskrives som tortur, der går ud på at nedbryde dem mentalt, til de skriver under på, at de vil medvirke til hjemrejse? Det mener vi som sagt ikke i SOS Racisme.

Reglerne er komplet meningsløse, og pligterne giver ingen sikkerhed for at beboerne er der, hvis Hjemrejsestyrelsen kan tilbagesende dem – og det er vel derfor, de normalt overføres til Ellebæk før en hjemsendelse. Straffene for brud/eller for potentielle brud på opfyldelse af de tre pligter: opholdsplicht, meldepligt og underretningspligt, er fuldstændig ude af proportion med alle andre straffe i Danmark! Efter en anmeldelse sættes personen ofte straks i arresten, sigtes, og har ikke adgang til sin telefon. Hvis han har en legal grund til ikke at gennemføre en pligt, er han hæmmet i, at han ikke kan kontakte fx en anden indsat på Kærshovedgård, og ikke kan orientere sig i evt. sms'er, han har haft, fx om møder med Udlændingestyrelsen, som han skulle til på Sjælland. Alt det er godtgjort i SOS Racismes blog-serie.

To vigtige retsprincipper er overtrådt, i behandlingen af de mange straffesager mod beboerne på Kærshovedgård: at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og at den anklagede i en straffesag, selv skal bevise sin uskyld. Desuden bidrager de lange indsættelser i varetægt af uskyldige eller kun muligt skyldige – mennesker for komplet ufarlige ting, til at Danmark bliver ved at have så mange varetægtsarrestationer. At sagerne heller ikke efterforskes grundigt, at man sjældent inddrager den anmeldtes mentale tilstand i afgørelsen, og at man ikke stopper pligterne, når folk er blevet psykotiske, er andre brud på retssikkerheden.

SOS Racisme mener:

I foråret blev en kvinde i området trafikdræbt af en beboer på Kærshovedgård. Han kørte uansvarligt, for at nå tilbage inden kl. 6 om morgenen – formentlig for ikke at blive straffet for overtrædelse af opholds- og underretningspligten. Hendes efterladte mand og børn burde også have erstatning!

Vi forstår godt nu, at nogle naboer er bekymrede. I en tidligere opgørelse fra politiet blev der ikke fundet øget kriminalitet i området omkring Kærshovedgård, sammenlignet med dengang det var et åbent fængsel. Men internt på Kærshovedgård er volden steget og blevet farligere, bl.a. i forbindelse med narkotikasalg. Og vi forstår godt, at det er belastende og angstfremkaldende, når fordækte mænd bruger en nabogrund, når de forcerer hegnet på Kærshovedgård om natten.

Med den tiltagende forråelse og med den dominans nogle narkohandlende udviser, er det dog beboerne på Kærshovedgård, der er mest udsatte for vold, for at blive afhængig af narko og gæld, og fra Folketingets kriminalisering af dem - evt. i form af justitsmord og for pligtovertrædelser med uproportionale lange straffe. Desuden er flere børnefamilier blevet grundigt ødelagt af belastninger, når moderen eller faderen er på Kærshovedgård og kun kan besøge børnene to weekender om måneden, og når børn og partner kan følge, hvordan den anden forælder bliver psykotisk af opholdet.

SOS mener altså at det først og fremmest er beboerne på Kærshovedgård, der bør have en undskyldning fra Folketing og regering, og erstatning for den tort, de hver dag lider og som

ødelægger dem psykisk og socialt på Kærshovedgård. En del får også fysiske sygdomme og misbrug, som de ikke bliver behandlet tilstrækkeligt for, og som også ødelægger deres liv.

En løsning af problemet er nem, og sparer betydeligt mere end de 1,8 årsværk hvert år

Problemerne kan løses ved at lukke udrejsecentrene og Ellebæk! Vi havde ikke brug for udrejsecentre, hvis ikke de var blevet oprettet i 2015.

Det er bedre for alle parter: beboerne, deres familier, naboerne, Kriminalforsorgen, politiet, domstolene og resten af Danmark – inkl. skatteborgerne!

De cirka 370 mennesker, der er tilbage på udrejsecentrene, bør have lov til at få opholdsret, bolig, arbejde, uddannelse, ret til at bo sammen med deres familie, og adgang til sundhedsvæsenet på samme vilkår som almindelige danskere. De bør have pligt til at oplyse, hvor de har bosat sig, derudover ingen pligter. På den måde vil regeringen dels få mere tjek på, hvor de er, end som nu, hvor de flyttes rundt mellem udrejsecentre, arrester, fængsler, Ellebæk og Kærshovedgård, eller går under jorden, når de bliver truet af narkohandlere eller andre på Kærshovedgård, som de har gæld til, eller hvis de er bange for at blive sat i Ellebæk mhp. tilbagesendelse.

De 370 mennesker svarer næsten til de 365, der fik ophold som udsendelseshindrede i år 2000. En stor del af dem er rent faktisk blevet så syge, at de bor på omsorgsafdelinger på Særcenter Øst, Avnstrup eller Kærshovedgård. Af de relativt få indsatte i Ellebæk lige nu, var 5 ud af 10 indsatte torturoverlevende, der slet ikke burde frihedsberøves, en 6. var svært psykotisk og fik ingen behandling herfor, og næsten alle var svært mentalt lidende ifølge Amnestys nye undersøgelse⁶

Lad folk komme ud i samfundet, og giv dem de rettigheder der hører et normalt liv til, frem for fortsat at pine dem i udrejsecentrene!

Så: Luk Avnstrup, Ellebæk, Sjælsmark og Kærshovedgård hurtigst muligt, så vi kan slippe for de fire skamstøtter over en stram udlændingepolitik.

⁶ <https://amnesty.dk/tidligere-torturofre-re-traumatiseres-paa-udlaendingecenter-ellebaek/>